

#100

SANNA FAKTA

OM NORRBOTTEN



NORRBOTTEN?

ÅH FAN!

Norrbotten har tagit täten i den gröna och globala omställningen. Här investeras närmare 1 000 miljarder SEK i klimatsmarta innovationer fram till år 2040. LKAB, SSAB och Vattenfall utvecklar Hybrit i Luleå och Gällivare. H2 Green Steel satsar stort i Boden. Unika och världsledande lösningar för att producera fossilfritt stål utan kol. LKAB ska också börja bryta och förädla sällsynta jordartsmetaller som behövs i den globala omställningen för klimatet. Norrbotten är också Europas rymdcentrum och kan inom kort skjuta upp återvinningsbara raketer och små satelliter för klimatövervakning och forskning. Och det är bara några av alla satsningar som gör att Norrbotten är på god väg att bli världsledande i hållbarhet.

Här har vi samlat 100 sanna och unika fakta om Norrbotten, många med hög Åh fan-faktor. Visste du att Norrbotten dessutom är lika stort som Österrike, tio gånger större än Skåne och att länet till ytan är en fjärdedel av Sverige. Vi har också landets högsta fjäll, Kebnekaise, och världens största underjordsgruva för järnmalm i Kiruna.

Källor till alla sanna fakta hittar du på sidan 67.



#1 **Norrbottnens ekonomi är urstark**

Norrbotten har i många år legat i Sverigetoppen för BRP*. År 2022 var Norrbotten det län i landet med näst högst BRP per invånare efter Stockholm.

*Bruttoregionalprodukt är värdet av all produktion av varor och tjänster i en region och visar den ekonomiska utvecklingen inom regionen.



#2 **Ingen älv genererar mer elkraft än Luleälven**

Ingen älv i hela landet genererar så mycket elkraft som Luleälven: 2022 blev produktionen rekordsiffran 17,4 TWh (terawattimmar). Det är drygt en fjärdedel av landets totala vattenkraftproduktion och en niondel av Sveriges elproduktion. Luleälven skulle alltså kunna försörja hela Skåne med el under ett år.



#3 **Ett av Sveriges tryggaste län**

Drygt åtta av tio norrbottningar avstår aldrig från att gå ut ensamma, vilket är fler än riksgenomsnittet.



#4 Robothunden Spot gör LKAB säkrare

Robothunden Spot® arbetar på LKAB och tränas intensivt för underjordsarbete. Spot är ett viktigt och innovativt steg i riktningen mot ett ännu säkrare LKAB. Robothunden ger LKAB stora möjligheter att inspektera skadedrabbade områden i gruvan på ett säkert och effektivt sätt.

#5 **Norrbottniska guldsystrar**

Piteåsystrarna Hanna och Elvira Öberg är två av världens bästa skidskyttar. Hanna Öberg tog två guld, ett silver och ett brons i VM i Oberhof 2023. Och lillasyster Elvira blev Sveriges mest framgångsrika idrottskvinna i OS i Peking 2022, med ett guld och två silver. Elvira var dessutom Sveriges fanbärare på OS-avslutningen.



FRISTADS



FRISTADS



Sparbank Nord

FRISTADS

ATG SPORT

OPTIMERA

STANLEY Security

DEWALT

Autoexperthen

SWEDEMOUNT

SWEDEMOUNT

TEAM SWEDEN BIATHLON

RMS

SWISS

FRISTADS

#6 400 år gamla städer

Norrbottens första städer, Piteå och Luleå, grundades år 1621 av kung Gustaf II Adolf.

#7 Världsarv x3

Tre av Sveriges femton objekt på Unesco:s världsarvslista finns i länet: Laponia, Struves meridianbåge och Gammelstads kyrkstad. Kyrkan i Gammelstad byggdes 1492, samma år som Columbus upptäckte Amerika. I början av 1800-talet tog astronomen Wilhelm Struve initiativ till ett gigantiskt mätprojekt för att bestämma jordklotets exakta form och storlek. I Struves meridianbåge ingår fyra mätpunkter i den svenska delen av Tornedalen.



#8 4 000 öar

Norrbottens vackra skärgård har mer än 4 000 öar, de flesta obebodda.



#9 **Alla tiders bästa byggnad**

Kiruna kyrka utsågs 2001 till en av Sveriges vackraste byggnader med benämningen ”Alla tiders bästa byggnad, byggd före 1950” och den röstades även fram av svenska folket som Sveriges mest omtyckta byggnad. Vill man se kyrkan på dess ursprungliga plats bör man planera in ett besök innan 2025, då den kommer flyttas på grund av samhällsomvandlingen i Kiruna.

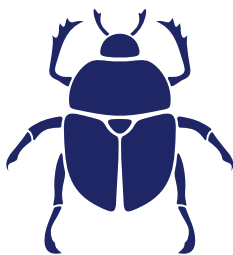
#10 **Flytt av 40 meter bred kyrka**

Flytten av Kiruna kyrka är ett stort projekt. Vägen som den ska flyttas på är idag endast 9 meter bred. Den behöver bli 24 meter för att den 40 meter breda kyrkan ska rymmas. Det tar tid att bereda väg för kyrkan - förberedelserna har pågått sedan 2020 och kyrkan ska rulla i väg i juni 2025.



#11 **Supersuccé för Hooja**

SVT gjorde en dokumentär om Hooja-febern som spred sig genom landet under 2022, men även efter det har framgångarna fortsatt. 2023 var Hooja med bland de topp 10 mest spelade artisterna på Spotify i Sverige, hade en låt bland de topp 10 mest spelade på Spotify i Sverige, och var den näst mest önskade artisten på Musikhjälpen där de även hade den näst mest önskade låten.



#12 **Två Guldbaggar till Norrbotten**

På Guldbaggegalan 2024 vann filmen ”Avgrunden”, som utspelar sig i Kiruna, pris för bästa visuella effekter. Kategorin bästa kortfilm vanns av filmen ”Leila” som regisserades av sjuksköterskan Fariba Haidari. Hon jobbar på Piteå sjukhus i Norrbotten.



#13 **Pantamera**

Svenskarna är bland de bästa i världen på att panta flaskor och burkar. Norrbotten är tredje bästa län, med i snitt 339 flaskor och burkar per norrbottning (2022).



#14 **Snabb uppkoppling**

Drygt 96 procent av hushåll i Norrbotten har idag tillgång till snabbt bredband via fiber, 100 Mbit/s. År 2025 är målet 100 procent.



#15 60 ton Kalix Löjrom

Det fiskas 40-60 ton äkta Kalix Löjrom i Norrbotten varje höst.

#16 50 procent av landets tonnage

Hälften av Sveriges totala tonnage på järnväg fraktas på Malmbanan mellan Kiruna och Narvik. Ett dubbelspår, även från Luleå, skulle avsevärt öka intäkterna till LKAB och statskassan.

#17 48 369 snöskotrar

Nästan en fjärdedel av Sveriges snöskotrar i trafik finns i Norrbotten.

#18 En av världens största fotbollsturneringar

En av världens största fotbollsturneringar för ungdomar finns i Norrbotten – Piteå Summer Games. Turneringen lockar spelare från flera delar av världen. Under 2023 deltog nästan 800 lag och det spelades nästan 2 000 matcher. Förutom grannländerna fick Piteå långväga besök från Mongoliet, Argentina, Peru och Mexiko.

#19 Europas rymdbas

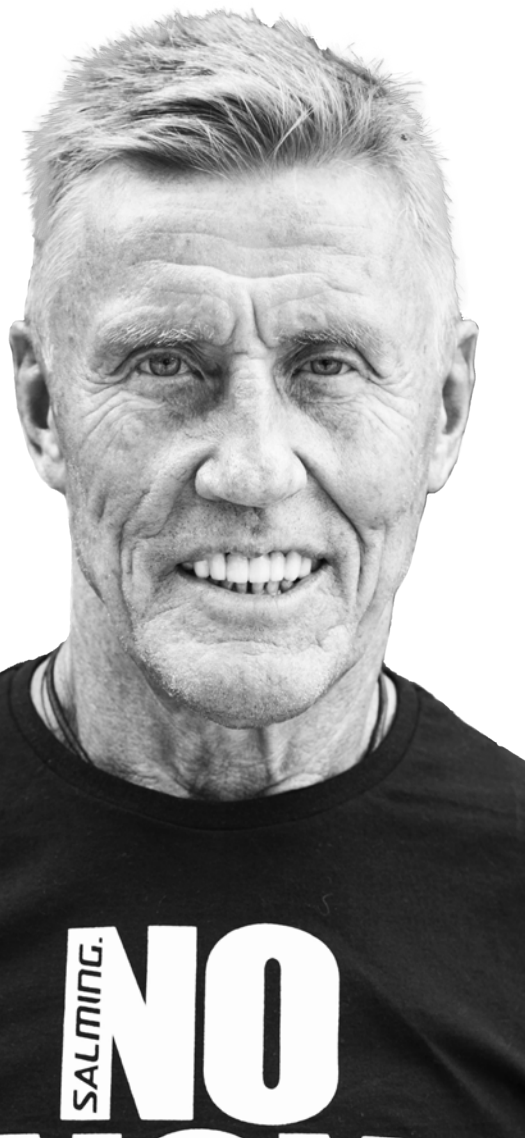
Den 13 januari 2023 invigde Kung Carl XVI Gustaf ”Spaceport Esrange” där man i början av 2024 väntas göra den första satellituppskjutningen. Sedan starten 1966 har Esrange skjutit upp 700 sondraketer, det vill säga raketer som ramlar ner på jorden efter ett antal minuter. Med den nya raketrampen blir det möjligt att skjuta upp små satelliter med betydligt större raketer än idag. Det här gör att rymdbasen Esrange utanför Kiruna befäster sitt uppdrag som Europas rymdbas.

#20 Swedish Lapland slog rekord

Under 2023 slog Swedish Lapland rekord i antalet gästnätter. Besöksnäringen är en av norra Sveriges viktigaste näringar. Av utländska besökare kommer det flest från Norge, Tyskland och Finland.

#21 **Börje Salming** **(1951-2022)**

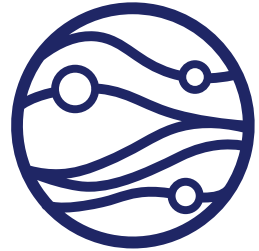
Börje Salming från Kiruna, var en av Norrbottens, Sveriges och kanske världens största hockeyspelare. Han var en pionjär och banbrytare för alla svenska hockeyspelare som drömde om NHL, där han spelade totalt 17 säsonger och 1 148 matcher. De mäktiga ovationerna för Börje Salming vid Canada Cup 1976 i Toronto har röstats fram till tidernas största hockeyögonblick av den svenska folket.





#22 Samiskt danscentrum

I Vuollerim i Jokkmokk skapas världens första samiska danscentrum. Där ska det finnas plats för både dans, cirkus och produktionsskapande. Danscentret ska också erbjuda möjligheter att spela in musik och skapa duodji och scenkostym. Centret får namnet Jillat som betyder ”att tindra” på samiska, och slår upp portarna i november 2024.



#23 **Världsledande forskning**

Luleå tekniska universitet, LTU, befinner sig i en stark tillväxtperiod med världsledande kompetens inom flera forskningsområden. Deras forskning bedrivs i nära samarbete med företag som Bosch, Ericsson, Scania, LKAB, SKF samt ledande internationella universitet och regionala och nationella aktörer. Forskare vid LTU har också hittat vatten på planeten Mars och utvecklar ett mer klimatvänligt flygbränsle. Luleå tekniska universitet har en årlig omsättning på 1,9 miljarder kronor. De har för närvarande 1 840 anställda och 17 670 studenter.





#24 Facebook miljardsatsar i Luleå

Serverhallen i Luleå är Facebooks första datacenter i Europa. Anläggningen servar mer än 800 miljoner Facebookanvändare. Facebook har satsat 11,6 miljarder kronor i direkta investeringar, inköp och kostnader i Luleå 2011-2018.

#25 **Äldre bor bra i Överkalix**

Överkalix är tredje bästa kommunen i Sverige att bo i för äldre. Det visar en sammanställning från Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, som i ett nytt index rankar äldres boendesituation i landets kommuner.

#26 **Sveriges Polarforskningssekretariat**

Polarforskningssekretariatet är en statlig myndighet som organiserar och stödjer forskningsexpeditioner till polarområdena och ansvarar för forskningsinfrastruktur. Polarforskningssekretariatet har huvudkontor vid Luleå tekniska universitet och en naturvetenskaplig station i Abisko.

#27 **1,5 miljarder SEK**

I Norrbotten testas just nu framtidens elbilar. En tredjedel av världens biltestverksamhet bedrivs på de drygt 30 testanläggningar som ligger djupt inne i Norrbottens inland. En industri som omsätter över 1,5 miljarder kronor årligen och ger orter som Arjeplog, Arvidsjaur, Älvsbyn och Jokkmokk över 100 000 gästnätter per år.

#28 **Händelser vid vatten**

Den ikoniska deckaren Händelser vid vatten blev tv-serie och spelades in i Arjeplog i Norrbotten. Rolf Lassgård och Pernilla August har huvudrollerna. Händelser vid vatten bygger på en roman av Kerstin Ekman och produceras i samarbete med Filmpool Nord.



#29 **Harads på världskartan**

Åtta arkitektritade trädhus har satt lilla Harads, nordväst om Boden, på världskartan. Tv-team och nattgäster har kommit från när och fjärran för att uppleva de fantasifulla och helt olika skapelserna på Treehotel. Av besökarna är det 70 procent utländska gäster. 2022 omsatte Treehotel drygt 23 miljoner kronor.

#30 **11 000-åriga tornedalingar**

Det bodde människor i Tornedalen för 11 000 år sedan. I Aarevaara, 3,5 mil från Pajala, har man hittat boplatser som då låg nära inlandsisens rand.

#31 **HYBRIT– först i världen med fossilfritt stål**

SSAB, LKAB och Vattenfall har producerat världens första vätgasreducerade järnsvamp i pilotskala. Teknikgenombrottet inom HYBRIT-initiativet kapar cirka 90 procent av utsläppen i samband med stålproduktion och är ett avgörande steg på vägen mot fossilfritt stål. SSAB, LKAB och Vattenfall invigde HYBRIT:s pilotanläggning för lagring av fossilfri vätgas i Svartöberget i Luleå under 2022. Bergrumslagret är det första i världen i sitt slag. Invigningen markerade inledningen på den två år långa testperiod som ska pågå fram till 2024.

Genom HYBRIT ska SSAB, LKAB och Vattenfall skapa den mest effektiva värdekedjan från gruva till stål, med målet att bli först i världen med fossilfritt stål till marknaden i industriell skala år 2026. I full skala kommer HYBRIT att sänka Sveriges samlade koldioxidutsläpp med över 10 procent.



#32 4 600 renägare

Det finns cirka 4 600 renägare i Sverige (som äger minst en ren), varav 85 procent bor i Norrbottens län. 40 procent av renägarna är kvinnor.



#33 **Sjätte raka**

Luleå Hockey/MSSK tog sitt sjätte raka SM-guld säsongen 2023/2024.

#34 **Rubus Arcticus**

Varje år delar Region Norrbotten ut ett av Sveriges största och vassaste stipendier. 2023 fick kultur- och idrottsutövare dela på totalt 530 000 kronor. Sedan starten 1995 har man delat ut mer än 10 miljoner kronor till kulturskapare från länet.

#35 **Europas modernaste konserthus**

I Piteå finns ett av Europas modernaste konserthus, Studio Acousticum. Orgeln är ett instrument i världsklass, skapat av den tyske orgelbyggaren Gerald Woehl. Den är 10 meter bred, 9,5 meter hög och har 9 000 orgelpipor.

#36 **Landets längsta landningsbana**

Luleå Airport har Sveriges längsta landningsbana, 3 350 meter, och ökar rejält i antal passagerare.

#37 **87 000 studenter**

Luleå tekniska universitet har en hög arktisk spetskompetens. Samarbetet med de fem ledande universiteten i norra Sverige, Finland och Norge, The Arctic Five, skapar en stor kunskapsregion med drygt 87 000 studenter, 4 000 doktorander och mer än 6 000 forskare – i nivå med Stockholmsregionen.



#38 Världens bästa norrsken

För många är det en dröm att uppleva norrskenet dansa över himlen. Aurora Sky Station i Abisko är världens bästa plats för att uppleva ljusfenomenet, även kallat Aurora Borealis.

#39 Världens näst största bifurkation

I Tärendö finns världens näst största bifurkation. Tärendö älv, 52 kilometer lång, hämtar sitt vatten från Torneälven och för över det till Kalixälven. Världens största bifurkation finns i Sydamerika.

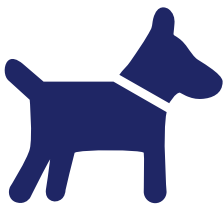
#40 Sveriges djupaste sjö

Hornavan i Arjeplogs kommun är 210 meter djup och därmed Sveriges djupaste sjö. Tvåa kommer Torneträsk i Kiruna kommun, med 168 meter.



#41 **Buoris, buoris!**

Norrbotten är förvaltningsområde för tre nationella minoritetsspråk: finska, meänkieli och samiska. Det betyder att Norrbotten har ett särskilt stort ansvar att skydda och främja dessa språk. Buoris, buoris betyder ”hej, hej” på lulesamiska.



#42 **43 835 hundar**

I Norrbotten finns det 43 835 registrerade hundar. Det gör oss till ett av Sveriges hundtätaste län, räknat per invånare. De vanligaste hundnamnen är Molly, Bella och Charlie.



#43 **Världsledande inom förnyelsebara drivmedel**

SunPine i Piteå är världsledande vad gäller framställning av andra generationens förnyelsebara drivmedel. Råvaran är en restprodukt från pappers- och massatillverkning. SunPine omsätter 3 miljarder kronor, producerar 150 miljoner liter talldiesel per år och 250 000 ton CO₂ reduceras varje år.



#44 **Sveriges nordligaste och östligaste punkt**

I Norrbotten finns både Sveriges nordligaste punkt, Trekröset, och östligaste, Kataja i Haparanda skärgård.

#45 Sveriges mest populära vandringsled

Kungsleden är Sveriges mest populära och en av världens mest kända vandringsleder. Den är drygt 450 kilometer lång och sträcker sig från Abisko i norr till Hemavan i söder.

#46 30 kilometer på havsis

Luleå har totalt 30 kilometer kommunala isvägar i skärgården. Där ingår landets längsta isväg, 16 kilometer mellan Hindersöstallarna och Storbrändön. Isvägarna är mycket populära och många Lulebor gör dagsutflykter med bil för att besöka öarna Hindersön, Långön, Storbrändön, Sandön och Junkön.

#47 Europas största vindkraftspark och ny vindkraft till havs

I Markbygden pågår just nu bygget av Europas största vindkraftspark. Parken kommer fullt utbyggd kunna producera 10-12 TWh, vilket motsvarar 6-8 procent av Sveriges totala elproduktion. Den totala investeringsvolymen uppgår till cirka 60 miljarder kronor. I Kalix skärgård planeras dessutom en gigantisk vindkraftspark ute till havs. 70-120 vindkraftverk ska producera 9-10 TWh el per år, vilket motsvarar drygt 7,5 procent av Sveriges årliga elproduktion.



#48 **Basket- mästarinnor**

Luleå Basket är en maktfaktor i svensk basket med sina åtta SM-guld på de tio senaste säsongerna. Lagets hängivna fans har också bidragit till att Luleå basket dessutom vunnit pris för mesta publik och bästa matcharrangemang.

#49 **Två städer blir en**

I Malmberget är samhällsomvandling inget nytt. Gruvans behov av mark har påverkat samhället i över 50 år. Kvarter och byggnader har rivits och i en del fall flyttats. Nu ska i stort sett hela Malmberget avvecklas. Viktiga samhällsfunktioner och bostäder flyttas till det närbelägna samhället Gällivare, fem kilometer söderut. Samhällsomvandlingen beräknas pågå fram till 2032.



#50 **Rekordkyla**

Den lägsta temperatur som uppmätts vid en officiell svensk väderstation är -52,6 grader i Vuoggatjålme i Arjeplogs kommun år 1966. Norrbottens värmer rekord är 36,9 grader, uppmätt i Harads.



#51 **Kiruna väcker uppmärksamhet i hela världen**

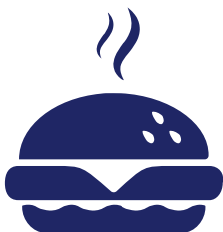
Samhällsomvandlingen av Kiruna väcker uppmärksamhet i hela världen. Aldrig tidigare har ett så utvecklat och modernt samhälle omvandlats på grund av att en industriverksamhet behövt marken. Omkring 6 000 människor måste flytta när LKAB:s gruvverksamhet expanderar. Hela området omfattar cirka 3 000 bostäder samt cirka 450 000 kvadratmeter offentliga och kommersiella lokaler. År 2035 kommer den nuvarande stadskärnan att vara avvecklad och den nya helt utvecklad, tre kilometer österut.





#52 Sveriges lägsta energikostnad

Luleå har Sveriges lägsta energikostnad (totalkostnad för fjärrvärme, el, vatten och avfall). Piteå ligger på andra plats och på tredje plats landar Boden. Det visar den så kallade Nils Holgersson-rapporten 2023.



#53 Sveriges äldsta hamburgerkedja

Sveriges äldsta hamburgerkedja MAX startades av Curt Bergfors i Gällivare 1968 och firade sitt 50-årsjubileum där. MAX har utsetts till Sveriges mest hållbara företag i snabbmatsbranschen fjorton år i rad.



#54 **13 olika bastur**

Sedan 1988 har Svenska Bastuakademien sitt säte i Kukkolaforseen. Här finns 13 olika bastur och bastuåret kulminerar i samband med Nationalbastudagen, andra lördagen i juni.

#55 **Världens största samling av samiskt silver**

Silvermuseet är ett museum i centrala Arjeplog. Samlingarna skildrar ortens historia - från förhistorisk tid till nutid. Nomader och bofastas liv levandegörs i olika utställningar. I ett av rummen visas till exempel en av världens största samlingar av samiska silverföremål.



#56 **Skrällseger**

2022 skrällvann Norrbotten TV-pucken för pojkar för första gången sedan 1985.

#57 **Dunderutsikt**

Från stadsfjället Dundret i Gällivare ser du en elftedel av hela Sveriges yta, bland annat Kebnekaise och Sarek. Namnet Dundret kommer från det finska ordet för fjäll, tunturi. Det kan också härledas till det samiska ordet för lågfjäll, tuoddar.

#58 **Världsarvet i Luleå**

Gammelstads kyrkstad är ett världsarv och platsen där Luleå grundades. Här finns en vacker kyrka från 1492, omgiven av hundratals små röda kyrkstugor. Alldeles intill ligger populära friluftsmuseet Hägnan. Luleå stad flyttades till sin nuvarande plats år 1649 på grund av landhöjningen.

#59 **En av världens mest jämställda gruvor**

Aitik, strax söder om Gällivare i Norrbotten, är Sveriges största och världens mest effektiva koppardagbrott. Dygnet runt bryts malmfyndigheter av kopparkis med koppar, guld och silver. Arbetet i Aitik sker med världens största maskiner. Bland dem finns bergtruckar som väger 570 ton (med last) och där hjulet är fyra meter i diameter. Här finns också grävmaskiner som rymmer upp till 45 kubikmeter berg i skoporna. Nästan 40% av maskinerna körs av kvinnor, vilket gör Aitik till en av världens mest jämställda gruvor. Med drygt 900 anställda är Boliden den största privata arbetsgivaren i Gällivare kommun.



#60 **10 000 båtar och 28 hamnar**

Luleå är en av Sveriges båtätaste kommuner, med 28 fritidsbåtshamnar och fler än 10 000 fritidsbåtar.

#61 **Världens fredligaste gräns**

Gränsen mellan Sverige och Finland i Haparanda/Tornio går mitt i Torneälven. Den drogs 1809 och brukar kallas världens fredligaste.

#62 **Norrbotten är en viktig del av Arktis**

Arktis är det stora ishavet vid Nordpolen med omkringliggande landområden. Sveriges regering har antagit en ny strategi för den arktiska regionen, som har människorna, freden och klimatet i fokus. Norrbotten är en konkurrenskraftig arktisk region och en viktig aktör i genomförandet av strategin.



#63 Flytande spahotell på Luleälven

Arctic Bath är ett flytande spahotell som ligger förankrat på Luleälven i Harads. Arctic Bath är medlem i Small Luxury Hotels, en samling med några av världens lyxigaste hotell.



#64 **Polarbröd har egen vindkraft**

Tisdagen den 10 maj 2022 återinvigdes Polarbröds fabrik i Älvsbyn av Kronprinsessan Victoria, 625 dagar efter den förödande branden som totalförstörde anläggningen. Redan dagen efter tragedin den 23 augusti 2020 gick bolagets ledning ut med att fabriken skulle byggas upp igen. Polarbrödskoncernen har, genom dotterbolaget Polarkraft, investerat i egna vindkraftverk. Koncernen producerar nu mer förnybar energi än vad de använder.



#65 Julkalendern spelas in i Norrbotten

2024 års julkalender spelades in i Norrbotten, närmare bestämt i skidorten Kåbdalis och i Älvsbyn. Snödrömmar är ett spännande juläventyr som utspelar sig i en magisk fjällvärld. I centrum står två samiska flickor, systrarna Ristin och Aila, som blir indragna i ett mysterium. De måste trotsa sina rädslor, lyssna på sina drömmar och utforska fjällets hemligheter för att kunna rädda sin skidort.



#66 Icehotel – En världsunik sevärdhet

Varje år skördas isen från Torne älv och omvandlas till världsledande design och arkitektur. Icehotel, utanför Kiruna, är en internationell sevärdhet och världens första och största ishotell som skapats från snö och is.

#67 Sveriges största muddringsprojekt

Luleå hamn är Sveriges tredje största transporthamn, främst genom hanteringen av råvaror för gruv- och stålindustrin. Genom Sveriges största muddringsprojekt Malmporten, en investering på nästan 3 miljarder kronor, kommer fartygslasterna från Luleå att kunna fördubblas. Det är också positivt för miljön, då utsläppen halveras tack vare större laster. Genom att stärka framtidens hamn i Luleå kan den hållbara sjövägen till världen tryggas, så att Luleå kan fortsätta vara en livskraftig sjöfartsstad även för kommande generationer.

#68 Skandinavien's ledande bemanningsföretag

StudentConsulting startades 1997 i Luleå och är idag ett av Skandinavien's ledande rekryterings-, vikarie- och bemanningsföretag. 2022 tillsatte de 20 185 jobb i Sverige, Norge och Danmark. Koncernen omsätter 1,6 miljarder kronor och har över 450 000 kandidater; studenter, akademiker och yrkesutbildade i sitt nätverk.



#69 Sveriges bästa science center

Teknikens Hus är Sveriges nordligaste science center och ett av landets första. Sedan portarna öppnades har Teknikens Hus välkomnat mer än 4 miljoner besökare.



#70 **Sea-Ice Classic Running Marathon**

Platsen för Sea-Ice Classic Running Marathon är något utöver det vanliga. Hela löptävlingen arrangeras på naturlig havsis i Luleå. Löpare från 18 olika nationer ställde upp i 2024 års tävling.



#71 **Isbrytare**

Just nu har Sverige fem isbrytare som alla är stationerade i Luleå – Oden, Ymer, Frej, Atle och Ale. Isbrytaren Oden är en av världens mest kraftfulla isbrytare och har varit i både Arktis och Antarktis på expeditioner för Polarforskningsinstitutet. Sjöfartsverket ska nu investera i två nya isbrytare för 3,5 miljarder kronor.

#72 **Där samisk kultur och slöjd tar form**

Åjtte i Jokkmokk är Sveriges huvudmuseum för den samiska kulturen i Sverige. Här finns en av världens förnämsta samlingar av samiska slöjdföremål, duodji.

#73 **Storskalig fossilfri ståltillverkning i Boden**

Företaget H2 Green Steel, tillsammans med Bodens kommun, står för en av de största satsningarna och omställningarna i Sveriges industriella historia. På ett 500 hektar stort markområde byggs en unik integrerad industripark där man med vätgasbaserad grön energi ska producera fossilfritt grönt stål. H2 Green Steel kommer att producera 5 miljoner ton fossilfritt stål innan år 2030 och kommer att bidra till klimatomställningen av den europeiska stålindustrin, en av industrierna med störst koldioxidutsläpp.



#74 Sveriges första länsteater

Stiftelsen Norrbottensteatern etablerades 1967 och är Sveriges första länsteater. Stiftarna var dåvarande Norrbottens läns landsting och Luleå kommun. I september 1967 hölls teaterns premiär, De förödmjukade av Fjodor Dostojevskij. Numera sätter de upp 6-7 produktioner per år på de tre scenerna i teaterhuset i Luleå. En del av dessa visas också på turné i Norrbottens län.



Ursula von der Leyen samtalar med kung Carl XVI Gustaf. Näringsminister Ebba Busch och utrikesministern Tobias Billström skymtar i bakgrunden på besök i Ishotellet.

#75 Sveriges EU-ordförandeskap startade i Kiruna



När Sverige tog över ordförandeskapet i EU, 1 januari 2023, var startmötet i Kiruna. Där fick EU-kommissionen med Ursula von der Leyen veta allt om den gröna omställningen till fossilfritt stål, LKAB:s stora fyndigheter av sällsynta jordartsmetaller och givetvis besöka Icehotel, ett av världens mest välkända besöksmål.

#76 **Världens första köpcentrum**

Shopping i Luleå invigdes 1955 och var världens första köpcentrum. Det ritades av den berömde arkitekten Ralph Erskine. Det andra byggdes i USA 1956.

#77 **Europas största älghorn**

Europas största älghorn satt på en tjur som Leif Jacobsson från Vuollerim fällde 1982. Det var en 26-taggare och fick 420,2 poäng, vilket fortfarande står sig i rekordböckerna.

#78 **Guldreserv**

Bodens fästning är Sveriges genom tiderna mest påkostade försvarsanläggning. Den började byggas år 1900 och avvecklades 1997. Delar av den svenska guldreserven förvarades i berggrum under Bodens fästning fram till 1982.



#79 93 km/h – på skridskor

Varje vinter kommer hundratals holländare till Luleå för att tävla på isvägen mitt i centrum. 2018 slog speedskatingåkaren Kjeld Nuis världsrekord på isbanan i Luleå. Nuis kom upp i 93 km/h, vilket han slog fyra år senare då han kom upp i 103 km/h.

#80 Världens nordligaste 27-håls golfbana

Luleå Golfklubb har världens nordligaste 27-håls golfbana. Sveriges nordligaste 9-hålsbana ligger i Björkliden, med utsikt mot Lapporten. Och när du slår ut på hål 6 på Haparanda-Tornio GK, landar bollen en timme senare i Finland.

#81 24 procent av Sveriges yta

Norrboten är 24 procent av Sveriges yta, med 2,4 procent av Sveriges befolkning. Norrbotten har knappt tre invånare/kvadratkilometer. I Stockholms län är antalet 377.



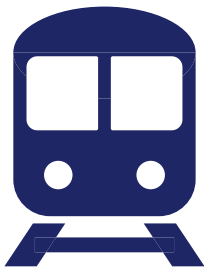
#82 Sveriges bästa skola

Övertorneå toppar tabellen och Älvsbyn hamnar på plats tre bland landets bästa skolkommuner i Lärarförbundets senaste ranking (2021). Du hittar även Arvidsjaur och Kalix högt upp på listan (10 och 13).



#83 Smaklig spis

Norrbotten har elva restauranger med i den prestigefyllda listan White Guide – Sveriges bästa restauranger 2023. Toppar gör Arctic Bath i Harads, Restaurang Tage i Piteå, Hemmagastronomi och Bistron i Luleå, och Niehku Mountain Villa i Riksgränsen.



#84 Världens starkaste lok

LKAB:s urstarka lok på Malmbanan, IORE, är världens starkaste. Inget annat lok kan dra tåg med en vikt på drygt 8 000 ton. De omvandlar dessutom rörelseenergi till el vid inbromsning och energi matas tillbaka till kontaktledningen. Det innebär att cirka 25 procent av energin återvinns vid varje transport.

#85 **Norrbotten toppar listan över Idolvinnare**

Med fyra Idol-vinster är Norrbotten länet med flest vinnare.

Vinnarna är:

Markus Fagervall 2006 (Övertorneå),

Kevin Borg 2008 (Arvidsjaur),

Nadja Holm 2020 (Piteå) och

Nike Sellmar 2022 (Piteå).



#86 Årets exportregion

Ett långsiktigt och strategiskt arbete har gjort Norrbotten till en stark exportregion. Under 2022 uppmärksammades framgångarna av regeringen, som gav priset Årets exportregion till just Norrbotten. En del av motiveringen lyder ”Regionen har lyckats exceptionellt bra i sitt exportfrämjande och är en sann förebild för andra. Norrbotten lyckades till och med öka exporten under pandemiåren (2019 - 2021)”.

#87 Solen lyser starkt i Luleå

Luleå finns oftast med i toppen av Solligan, en prestigefylld tävling som mäter antalet soltimmar från midsommarafton och sju veckor framåt varje sommar. En lista som Luleå toppat 2003, 2005, 2007, 2011, 2014 och 2021.

#88 **Gäddrar anamma**

Fiskedraget Headbanger Lures från Luleå erövrar nu USA. Efter flera års satsning på den amerikanska marknaden och flera priser för sitt gäddfiskedrag står nu Headbanger Lures inför ett genombrott på den viktiga arenan. Headbanger Lures sägs vara gäddornas favorit. Utvecklingen av det nya fiskedraget har stöttats av ABI i Luleå.

#89 **Världens nordligaste triatlontävling**

Under midnattssolen samlas tävlingsdeltagare från runt om i världen för att delta i världens nordligaste triatlontävling över Ironmandistans – Laponia Triathlon 67N°.

#90 **Banbrytande bogserbåt**

Luleå Hamn investerade i en ny, isbrytande bogserbåt, den första i världen som delvis går på el. Bogserbåten Vilja har en hybridmotor som går på batteri i hamnen och möter upp lastbåtarna, för att sedan slå på dieselmotorerna vid bogsering. Båten togs i drift vintern 2019.



#91 **Världens äldsta marknad**

Jukkasjärvi marknad är en av världens äldsta marknader och arrangerades under 2024 för 419:e gången. Marknaden inleds alltid den första torsdagen i februari.

#92 Europas enda urbefolkning

Samerna, Europas enda urbefolkning, lever i Sápmi, det stora landområde som sträcker sig över de nordligaste delarna av Sverige, Norge, Finland och ryska Kolahalvön. Samerna är en viktig del av Norrbottens historia och framtid.

#93 Svenskt snörekord

Kopparåsen, mellan Riksgränsen och Björkliden, har det svenska snörekordet. 24–28 februari 1926 uppmättes ett snödjup på 327 centimeter.

#94 Rekordblåst

Tarfala, 1 150 meter över havet, innehar svenska rekordet för högsta byvindhastighet. Den 20 december 1992 registrerades 81 m/s vid forskningsstationen.



#95 Soligt i 47 dygn

Norra polcirkeln går igenom Norrbotten på breddgraden 66°33'30"N. Norr om polcirkeln har vi midnattssol, i Kiruna 47 dygn i sträck, från 28 maj till 16 juli.



#96 **Världens första Pride on Ice**

Luleå Pride startades 2012 som Europas nordligaste pridedfestival. Vintern 2018 anordnades också världens första Pride on Ice i Luleå, med närmare 500 deltagare i ett färgstarkt festivaltåg på den populära isvägen.

#97 **Världens labyrinttätaste skärgård**

Labyrinter finns lite överallt i världen. De är nästan alltid byggda på klapperstensfält i anslutning till ett fiskeläge. Man tror att de äldsta kommer från 1200-talet. I Sverige har man funnit cirka 300 labyrinter. Av dessa ligger 100 stycken i Norrbottens skärgård, världens labyrinttätaste område.

#98 **Europas största provområde**

FMV Vidset Test Range är Europas största militära instrumenterade övnings- och provområde på land. Det ligger i Älvsbyns kommun, mellan Jokkmokk och Kåbdalis.

#99 **Europas största fors**

Storforsen, 40 kilometer väster om Älvsbyn, är Europas största obundna fors. Fallhöjden är 82 meter och fallsträckan 5 kilometer.

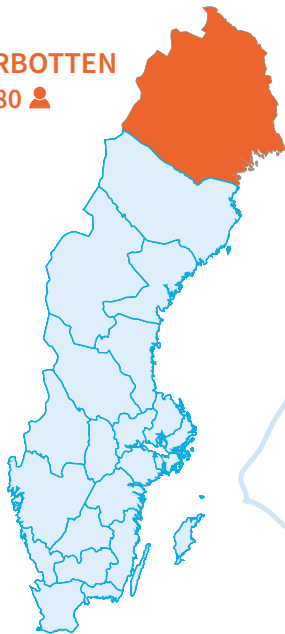


#100 Åkerbär – Norrbottens landskapsblomma

Åkerbär är ett sagolikt gott bär med ljuvlig smak. Det latinska namnet är *Rubus Arcticus*. De rubinröda bären liknar hallon till formen. Det engelska namnet är just "Arctic Raspberry" men olikheten med hallonet är stor. De mycket små, svårupptäckta bären växer i dikeskanten ett och ett. Det är både arbetsamt att plocka dem och väldigt mycket jobb med att rensa dem. Rensar gör man med pincett eller en liten spetsig sax.

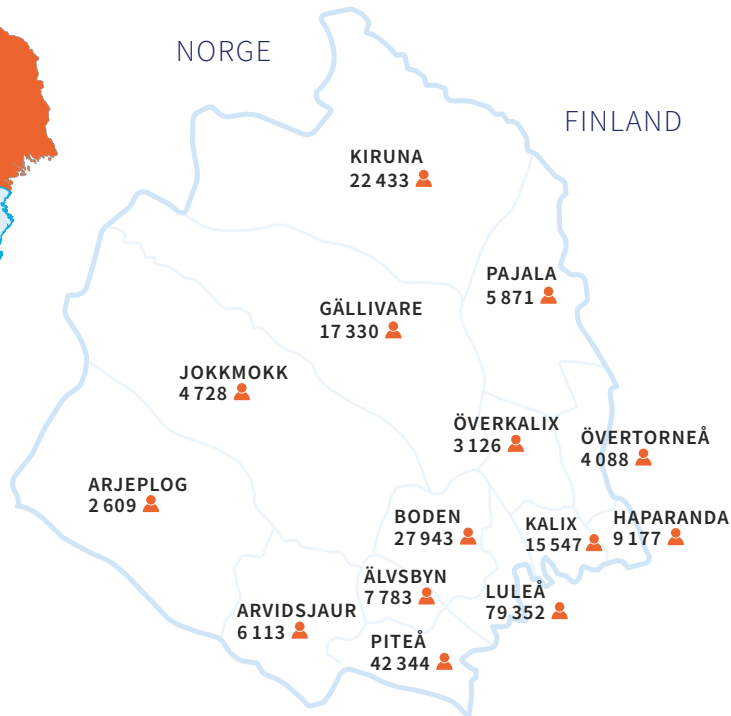
NORRBOTTEN

248 480 



NORGE

FINLAND



Källor: Samtliga fakta kommer från kontrollerade källor hos respektive kommuner, myndigheter, organisationer, företag och aktörer: SCB, Vattenfall, Folkhälsomyndigheten, LKAB, Visit Sweden, SVT, Swedish Lapland, Dopest, SFdb, Sveriges Radio, Guldbaggen, Pantamera, Post- och telestyrelsen, Kalix kommun, Transportstyrelsen, Kuriren, Piteå Summer Games, SSC, Region Norrbotten, NHL, NCC, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Polarforskningssekreteriatet, SPGA, proff, Sametinget, Svenska Ishockeyförbundet, LfV, LTU, Tärendö kommun, SMHI, Jordbruksverket, Svenska Turistföreningen, Luleå kommun, Piteå kommun, skyborn, Svenska Basketligan Dam, Svenska Basketbollförbundet, Gällivare kommun, Nils Holgersson-rapporten, SB Insight, Kukkolaforsen Turist & Konferens AB, Boliden, Bottenviken.se, SunPine, Södra, Luleå Hamn, Vårt Luleå, StudentConsulting, Sjöfartsverket, NyTeknik, Norrbottensteatern, Red Bull, Svensk Golf, Vi Lärare, White Guide, Piteå-Tidningen, Jokkmokks marknad, AlterHedens, Ann-Catrine Westerberg, FMV, Turistkanalen, Sanningskommissionen för det samiska folket, Åjtte, Svenska Unescorådet, Visit Gammelstad.

Foto: Fredric Alm (#4, #49), Joel Marklund (#5), Burban Studios (#8), Tommy Alven (#9, #10) Live Nation (#11), BD Fisk (#15), Emil Wesolowski (#21), Carl-Johan Utsi (#22), Johan Phillips (#23), Yours (#24), Mats Engfors (#29), Carl-Johan Utsi (#32), Simon Eliasson (#33, #65), Chad Blakely (#38, #39, #40), Karl-William Sandström (#48, #69), Gry Helen Sivertsen (#55), Stefan Berg (#59), Viggo Lundberg (#63), Andy Anderson (#66), Anders Alm (#74), Johannes Frandsen (#75), Daniel Holmgren (#79), Nathalie Ulinder Cuti (#85), Fredrik Sanberg (#91), David Zandén (#95), Seasoul (#96), Evgenii Mitroshin (#100).



UTVECKLANORRBOTTEN.SE